Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) judecător Brăgaru Alina
Dosarul nr. 2r-2647/24
2-24093405-02-2r-03102024

D E C I Z I E

25 noiembrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componență:
Președintele ședinței, judecător Anton Marina
Judecătorii Malîi Ala
Olga Cojocaru

examinând, fără participarea părților, recursul declarat de către S.R.L. ”Arama R”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. ”Arama R” împotriva S.A. ”Tracom”, intervenienți accesorii, Agenția Proprietății Publice și Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării privind constatarea ineficienței/ nulității actului juridic,

împotriva încheierilor Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 august 2024 prin care nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată și din 03 septembrie 2024, prin care a fost restituită cererea de chemare în judecată,

c o n s t a t ă:

La data de 19 august 2024, S.R.L. ”Arama R” a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.A. ”Tracom”, intervenienți accesorii, Agenția Proprietății Publice și Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, solicitând constatarea ineficienței/ nulității preavizului de rezoluțiune nr. 273 din 17.07.2024, înaintată de S.A. ”Tracom” în privința contractului nr. 19 din 27.04.2012.

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 august 2024 s-a dispus de a nu da curs cererii de chemare în judecată, potențialei reclamante fiindu-i acordat un termen de 3 zile din momentul primirii copiei de pe încheiere, pentru lichidarea neajunsurilor și anume pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 250,00, în original, care se face prin originalul chitanței sau notei de plată, certificat de instituția financiară care a efectuat operațiunea, cu menționarea destinației plății, sau prin chitanța care confirmă achitarea taxei de stat prin Serviciul guvernamental de plăți electronice (MPay).

La data de 30 august 2024, prin intermediul Direcției Evidență și Documentare Procesuală, potențialul reclamant a depus cererea de anexare a ordinului de plată a taxei de stat nr. 73 din 19.08.2024, în original. Judecătorul atestă că ordinului de plată a taxei de stat nr. 73 din 19.08.2024, în original a fost anexat și anterior în original, de către potențialul reclamant, S.R.L. ”Arama R”, prin cererea depusă la data de 23 august 2024.

Iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău(sediul Centru) din 03 septembrie 2024, s-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. ”Arama R” împotriva S.R.L. ”Tracom”, intervenienți accesorii, Agenția Proprietății Publice și Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării privind constatarea ineficienței sau nulității actului juridic. S-a remis în adresa S.A. ”Arama R” încheierea în cauză şi cererea de chemare în judecată cu anexe. S-a explicat S.A. ”Arama R” că restituirea cererii nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect și aceleași temeiuri dacă reclamantul a lichidat integral neajunsurile.

Nefiind de acord, la data de 19 septembrie 2024, S.A. ”Arama R” a declarat recurs împotriva încheierilor Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 26 august 2024 prin care nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată și din 03 septembrie 2024, prin care s-a restituit cererea de chemare în judecată.

În motivarea recursului, a invocat că, potrivit Legii taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 pct. 1.9., cuantumul taxei de stat pentru cererile de chemare în judecată cu caracter nepatrimonial sau care nu urmează a fi evaluate, taxa de stat reprezintă cota 250 lei, iar la înaintarea cererii de chemare în judecată reclamantul a înaintat o singură pretenție nepatrimonială a achitat suma de 250 lei.

Relevă că, a achitat taxa de timbru și taxa de stat necesară potrivit prevederilor Legii taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 pct. 1.9 și a prezentat ordinile de plată în original, prin încheierea din 26 august 2024, instanța ne-a obligat să prezentăm dovada achitării a taxei de stat în original, la care s-a conformat. Însă, prin încheierea din 03 septembrie 2024, instanța a restituit cererea invocînd că reclamantul nu a lichidat neajunsurile cu toate că, însăși instanța prin încheierea sa a indicat precum că reclamantul a depus ordinul de plată a taxei de stat în original.

Solicită admiterea recursului, casarea integrală a încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 august 2024, și respectiv din 03 septembrie 2024, cu restituirea spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Așadar, momentul care declanșează curgerea termenului este cel al comunicării actului de procedură.

Colegiul reține că, încheierea Judecătoriei Chișinău(sediul Centru) din 03 septembrie 2024, prin care a fost restituită cererea de chemare în judecată a fost recepționată de recurentul S.R.L. ”Arama R” la data de 06 septembrie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la data de 19 septembrie 2024, cu respectarea termenului de contestare.

În ce privește încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 august 2024, Colegiul relevă că aceasta nu se supune recursului separat, decât odată cu încheierea de restituire a acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În concordanță cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Apreciind argumentele recursului, analizând actele și circumstanțele cauzei, Colegiul conchide că recursul este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea încheierilor primei instanțe și remiterea cauzei la rejudecare la etapa de primire a cererii de chemare în judecată, din motivele expuse în continuare.

În conformitate cu art.427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

În acord cu art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Potrivit art. 166 alin. (1) din Codul de procedură civilă, oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată.

În conformitate cu art.171 alin. (1) din Codul de procedură civilă, după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art.166 și 167 alin.1) lit. a), b) , c) și e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare și acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.

Iar alin. (2) art.171 din Codul de procedură civilă, stabilește că dacă persoana care a depus cererea îndeplineşte în termen toate cerinţele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării iniţiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă şi, împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.

Din materialele cauzei rezultă că, la data de 19 august 2024, S.R.L. ”Arama R” a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.A. ”Tracom”, intervenienți accesorii, Agenția Proprietății Publice și Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, solicitând constatarea ineficienței/ nulității preavizului de rezoluțiune nr. 273 din 17.07.2024, înaintată de S.A. ”Tracom” în privința contractului nr. 19 din 27.04.2012.

Verificând respectarea condițiilor de formă și conținut a cererii de chemare în judecată, constatînd unele neajunsuri, prin Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău(sediul Centru) din 26 august 2024 s-a dispus de a nu da curs cererii de chemare în judecată, potențialei reclamante fiindu-i acordat un termen de 3 zile din momentul primirii copiei de pe încheiere, pentru lichidarea neajunsurilor și anume pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 250,00, în original.

În argumentarea soluției , instanța a indicat că potențiala reclamantă în prezenta acțiune a formulat două pretenții și anume, constatarea ineficienței și constatarea nulității preavizului de rezoluțiune nr. 273 din 17.07.2024, înaintată de S.A. ”Tracom” în privința contractului nr. 19 din 27.04.2012. Taxa de stat pentru depunerea prezentei acțiuni constituind 500,00 lei.

La data de 30 august 2024, prin intermediul Direcției Evidență și Documentare Procesuală, potențialul reclamant a depus cererea de anexare a ordinului de plată a taxei de stat nr. 73 din 19.08.2024, în original.

Ulterior, considerând că reclamantul S.R.L. ”Arama R” nu s-a conformat indicațiilor stabilite în încheierea din 26 august 2024, și nu au înlăturat neajunsurile, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 03 septembrie 2024, cererea de chemare în judecată a fost restituită, în temeiul art. 171 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

La caz, se reține că prima instanță, dispunând restituirea cererii de chemare în judecată, a concluzionat că reclamantul în termenul stabilit de judecător nu a înlăturat neajunsurile menționate în încheierea emisă în temeiul art. 171 alin. (1) din Codul de procedură civilă, și anume nu a fost prezentat dovada de plată a taxei de stat în mărime de 500 lei. Arătând totodată că, ordinul de plată a taxei de stat nr. 73 din 19 august 2024, în original care a fost anexat la cererea din 30 august 2024 a fost anexat și anterior în original, de către potențialul reclamant, S.R.L. ”Arama R”, prin cererea depusă la data de 23 august 2024.

Colegiul notează că, instanța de fond neîntemeiat a dispus de a nu da curs cererii de chemare în judecată și ulterior a dispus restituirea acțiunii.

Potrivit art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru și cheltuielile de judecare a cauzei.

În corespundere cu prevederile art. 83 alin. (1) din Codul de procedură civilă, taxa de stat este o sumă de bani care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

(2) În acţiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcţie de caracterul şi valoarea acţiunii, iar în acţiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporţii fixe, conform Legii taxei de stat nr.213/2023.

Iar potrivit Legii taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 pct. 1.9., cuantumul taxei de stat pentru cererile de chemare în judecată cu caracter nepatrimonial sau care nu urmează a fi evaluate, taxa de stat reprezintă cota 250 lei.

De remarcat că, S.R.L. ”Arama R” prin cererea de chemare în judecată depusă către S.A. ”Tracom”, intervenienți accesorii, Agenția Proprietății Publice și Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, solicită constatarea ineficienței/ nulității preavizului de rezoluțiune nr. 273 din 17.07.2024, înaintată de S.A. ”Tracom” în privința contractului nr. 19 din 27.04.2012.

Prin urmare, contrar constatărilor primei instanțe, reclamanta S.R.L. ”Arama R” prin acțiunea depusă a formulat o singură pretenție nepatrimonială, pentru care și a achitat taxa de stat în cuantum de 250 lei, iar prima instanță eronat a conchis că în cererea de chemare în judecată sunt formulate două pretenții nepatrimoniale și că reclamantul urma să achite taxa de stat în sumă de 500 lei.

Subsecvent, prima instanță neîntemeiat nu a dat curs cererii de chemare în judecată depusă de S.R.L. ”Arama R” și ulterior a restituit-o în temeiul art. 171 alin. (2) din Codul de procedură civilă pe motivul neîndeplinirii indicațiilor instanțe ce țin de prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 250 lei, având în vedere că la depunerea cererii de chemare în judecată a fost achitată taxa în sumă de 250 lei.

În această ordine de idei, Colegiul judiciar denotă că, instanța de fond neîntemeiat nu a dat curs cererii de chemare în judecată depusă și ulterior a restituit-o pe motivul neachitării taxei de stat.

Așadar, Colegiul judiciar conchide că prin aplicarea sancțiunii procedurale prevăzute de art. 171 alin. (2) din Codul de procedură civilă, manifestată prin restituirea cererii de chemare în judecată pe motivul că nu a fost achitată taxa de stat, instanța de judecată a emis o soluție neîntemeiată, rezultată din aprecierea eronată a cerinței formulate în acțiunea înaintată.

În consecință, Colegiul civil consideră că, recursul este întemeiat, iar încheierile primei instanțe, fiind emise cu aplicarea greșită a normelor de drept procedural şi în contradicție cu circumstanțele pricinii.

În acest sens, instanța de recurs învederează că, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a statuat faptul că, în fiecare caz, urmează să se procedeze la o evaluare în lumina particularităților procedurii despre care se face vorbire. Instanțele trebuie, în aplicarea normelor de procedură, să evite un formalism excesiv care ar aduce atingere caracterului echitabil al procedurilor şi o flexibilitate excesivă care ar conduce la eliminarea condițiilor procedurale stabilite de lege (cauza *Hasan Tunç și alții împotriva Turciei*, pct. 32-33).

Circumstanțele relatate impun casarea încheierilor primei instanțe, or dreptul reclamantului de acces la justiție a fost restrâns într-un mod incompatibil cu garanțiile unui proces echitabil, în sensul art. 20 din Constituție și art. 6 CEDO, iar remedierea încălcării este posibilă doar prin casarea încheierii.

În aceeași ordine de idei, Colegiul subliniază că, art. 6 § I din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanţă cu orice contestaţie referitoare la drepturile şi obligaţiile sale cu caracter civil.

Pornind de la premisa că, drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă şi reală, iar nu iluzorie şi teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanţe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiţie.

Dreptul de acces la justiţie impune obligaţii în sarcina legiuitorului şi executivului. Statul este ţinut sa acorde oricărei persoane toate facilităţile rezonabile de drept și de fapt, pentru a accede la instanţa, într-un cuvânt, efectivitatea dreptului de acces.

În Constituţie, accesul liber la justiţie este conceput ca un drept al oricărei persoane de a se putea adresa justiţiei pentru apărarea drepturilor, a libertăţilor şi a intereselor sale legitime, garantându-se că, exercitarea acestui drept nu poate fi îngrădită prin nici o lege.

Așadar, instanţa de recurs reiterează că admiterea recursului, casarea încheierilor și restituirea cauzei în instanță de fond la etapa de primire a cererii de chemare în judecată, este unicul remediu legal pentru astfel de omisiuni de procedură civilă.

Reieșind din circumstanțele expuse supra, și având în vedere că, încheierile contestate sunt în contradicție cu prevederile legale și îngrădesc nejustificat accesul la justiție, garantat de art. 20 din Constituție, Colegiul civil concluzionează despre necesitatea admiterii cererii de recurs, casarea încheierilor Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 august 2024 și din 03 septembrie 2024 cu restituirea cauzei la rejudecare, în aceiași instanță de judecată, în același complet de judecată, la etapa primirii cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de S.R.L. ”Arama R”.

Se casează încheierile Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 august 2024 prin care nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată și din 03 septembrie 2024, prin care a fost restituită cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. ”Arama R” împotriva S.A. ”Tracom”, intervenienți accesorii, Agenția Proprietății Publice și Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării privind constatarea ineficienței/ nulității actului juridic.

Se remite cauza spre rejudecare, în aceeași instanță, la etapa primirii cererii de chemare în judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei, judecător Anton Marina

Judecătorii Malîi Ala

Cojocaru Olga